

ENERGIE

KIVI-EXCURSIE NAAR DE MÜLHEIM- KÄRLICH- KERNCENTRALE

© Menno Jelgesma

Sinds enige tijd is er het televisieprogramma **Van onze Centen** waarin **André van der Toorn** in actie komt tegen de vaak pijnlijke verspilling van belastinggeld, of nog erger: óns belastinggeld. Miljoenen euro's verdwijnen in een bodemloze put die natuurlijk volgens de programmamakers veel beter besteed hadden kunnen worden. Het is jammer dat Van der Toorn alleen in Nederland kijkt, want de KIVI/NNS-excursie Decommissioning project MüK naar de Mülheim-Kärlich-kerncentrale bij Koblenz had stof voor minimaal een compleet seizoen kunnen opleveren als je de omvang van de verspilling in ogenschouw neemt.

Met frisse moed vertrokken ongeveer dertig mensen waar niet alleen KIVI-, waar ook NNS-leden en Kernvisie-begunstigers aan deel konden nemen, vanuit Almelo en Arnhem naar het hotel in Koblenz. Mooi hotel, lekker eten en goed gezelschap, waarbij tijdens het diner onder andere de toenemende energiehonger in de wereld en de kansen voor kernenergie werden besproken.

Op dag twee stond het bezoek aan de stilgelegde kerncentrale op het programma. De regen die op die dag viel was eigenlijk net dat extraatje dat nodig was om de

stemming rond de ontmanteling kracht bij te zetten. De kerncentrale bleek bij aankomst wel wat weg te hebben van een tijdmachine. De bouw duurde tot 1986, maar het ontwerp is onvervalst midden jaren zeventig: groen tegelwerk met afgeronde hoekjes, 'spannende' betonnen elementen, telefoons met draaischijven, schrootjesplafonds en alles in originele staat. Zelfs bij het mini-symposium dat later op het programma stond, maakten de sprekers geen gebruik van een, in deze setting, anachronistisch beamer maar van een echte originele overhead projector.

CAROLINE

Waar eens honderden mensen werkten, lopen nu nog 35 mensen van RWE rond. Dat rondlopen moet je ook met een korreltje zout nemen. We komen een paar RWE-medewerkers tegen die de paspoorten controleren of de dosimeters uitdelen en, naar het schijnt, de hele dag in een klein hokje zitten te wachten op de resterende medewerkers en eventuele bezoekers. Wel zijn er nog zo'n slordige zestig mensen werkzaam van de aannemer die de taak heeft de centrale in stukken te knippen, letterlijk. Het komt over als een soort vernedering waarbij de reus niet alleen op zijn knieën moet, maar helemaal moet worden vernietigd alsof hij nooit heeft bestaan. Tijdens de rondleiding toont dr. Thomas Volmar, directeur van de

MüK de open draadstalen kratten waarin ongeveer anderhalve kuub materiaal past. Op zware elementen na, zoals de stalen buizen van de primaire loop, gaat alles in stukken van ruim een meter in de kratten. Alle onderdelen worden gecontroleerd op eventuele besmetting of activering. Veel is dat nooit want de centrale heeft slechts 13 maanden gedraaid en 99 procent van de 'activiteit' heeft de locatie al verlaten. Eenmaal gereinigd gaan de kratten nog door het laatste checkpoint dat de koosnaam 'Caroline' draagt, voordat de onderdelen bij hun nieuwe eigenaar worden versnipperd, gescheiden, gehakt of omgesmolten om als basismateriaal een nieuwe bestemming te krijgen. De grote onderdelen zoals de brokken primaire loop worden met een elektrische frees van hun 'huid' ontdaan die in plastic zakjes wordt opgevangen en apart wordt gecheckt. De losse hompen staal gaan naar verluidd 1:20 in de smelterij voor verdere verwerking.

ZEVEN MILJARD DUITSE MARKEN

Tijdens de rondleiding in de reactor is iedereen gekleed in oranje werkjassen, voorzien van overtreksoffen en getooid met een bouwhelm. Een persoonlijke dosimeter is de krent op de taart. De kans dat je een besmetting oploopt, lijkt hier kleiner dan bijvoorbeeld in mijn kruipruimte thuis, door het eten van een flinke tros bananen of het

© Memo Jelgesma

leegdrinken van een flesje mineraalwater. Het prachtige bouwwerk, het containment, de schoorsteen en de koeltoren; over een paar jaar is alles weg. Ruim zeven miljard Duitse marken door het putje. Eén van 's werelds modernste en veiligste kerncentrales door een juridische vormfout uit bedrijf genomen. De theoretische draaiuren (107,25 terawattuur) voor de complete technische levensduur mocht RWE wel verdelen over zijn overige centrales, maar dat bleek met 'der Ausstieg' ook weer een leugen of in het beste geval een niet ingeloste belofte. Waarschijnlijk zouden zelfs de programmamakers van Van onze Centen hier in huilen uitbarsten. **K**

© RWE